

Т. О. Писана,

здобувачка вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7289-3050>

СПАДКУВАННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ТОРГОВЕЛЬНУ МАРКУ (ЗНАК ДЛЯ ПОСЛУГ): ПРОБЛЕМАТИКА

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03680, Київ, Україна
E-mail: alisa-d@ukr.net

Мета статті. Питанню спадкування права інтелектуальної власності на торговельну марку науковцями приділено більше уваги порівняно з іншими об'єктами, що входять до групи об'єктів індивідуалізації (комерційне найменування та географічне зазначення), разом із тим, виникає необхідність систематизування проблемних питань з метою комплексного підходу для вибору шляхів їх вирішення. **Методологічною основою** дослідження є загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. Використання цих методів дало можливість описати проблеми щодо спадкування права інтелектуальної власності на торговельну марку (знак для послуг). **Результати:** право на торговельну марку як об'єкт інтелектуальної власності може бути предметом спадкування. Однак чинне законодавство України не виділяє особливостей спадкування об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема спадкування права на торговельну марку (знак для послуг), у зв'язку з чим на практиці нотаріуси та суди поширюють на них загальні положення про спадкування, прирівнюючи їх до інших об'єктів спадкування. **Обговорення:** властивості торговельної марки як об'єкта спадкування мають істотні відмінності у порівнянні з характеристиками інших об'єктів спадкування, також права, які набуває спадкодавець щодо інших об'єктів спадкування відрізняються можливістю відчуження у порядку спадкування лише майнових прав стосовно такого об'єкта. Крім того відсутні розробки щодо порядку врегулювання оформлення переходу прав на торговельну марку до спадкоємця у нотаріуса, зокрема, в частині переходу прав до декількох спадкоємців, що породжує ряд питань, відповідь на які норми права не містять.

Ключові слова: торговельна марка; знак для послуг; спадкування прав інтелектуальної власності; засоби індивідуалізації; правоволоділець; спадкоємець.

Постановка проблеми та її актуальність. Використання засобів індивідуалізації, до яких відноситься торговельна марка, має важливе значення у здійсненні господарської діяльності. Окрім розрізняльної функції, торговельна марка покликана інформувати споживачів про якість товарів (послуг), тобто відіграє гарантійну функцію, а також рекламну функцію, оскільки покликана рекламувати товари (послуги). При цьому торговельна марка є важливою складовою ділової репутації суб'єкта господарської діяльності, що асоціюється у споживачів і конкурентів шляхом швидкого сприйняття через певний

нематеріальний образ, який втілюється на конкретних матеріальних носіях.

Очевидно, що торговельна марка може бути цікавим об'єктом спадщини. Однак чинне законодавство не виділяє особливостей спадкування об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема спадкування права на торговельну марку, у зв'язку з чим на практиці нотаріуси та суди поширюють на них загальні положення про спадкування, прирівнюючи їх до інших об'єктів спадкування. При цьому властивості торговельної марки як об'єкта спадкування мають істотні відмінності у порівнянні з характеристиками інших

об'єктів спадкування, також права, які набуває спадкодавець щодо інших об'єктів спадкування відрізняються можливістю відчуження у порядку спадкування лише майнових прав стосовно такого об'єкта. Крім того відсутні розробки щодо порядку врегулювання оформлення переходу прав на торговельну марку до спадкоємця у нотаріуса, зокрема в частині переходу прав до декількох спадкоємців, що породжує ряд питань, відповідь на які норми права не містять.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Найрізноманітніші питання, пов'язані з правовою охороною торговельної марки (знака для послуг) та щодо особливостей спадкування прав на об'єкти інтелектуальної власності, є предметом дослідження вчених-правників, серед яких: Данилова Є.Н., Дідук А.Г., Еренберг В., Кохановська О.В., Кузнєцова Н.С., Підпригора О.О., Шершеневич Г.Ф. Однак у літературі майже відсутні роботи з вивчення питання щодо можливості спадкування прав на об'єкти інтелектуальної власності, які складають групу засобів індивідуалізації, зокрема торговельної марки (знака для послуг). Відсутні також пропозиції щодо правового врегулювання спадкування прав на торговельну марку (знак для послуг), на відміну від спадкування прав на авторське право, право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок та деякі питання спадкування прав інтелектуальної власності на знак для товарів і послуг, що були предметом дослідження С. Бутнік-Сіверського.

Виклад основного матеріалу. Питання щодо спадкування прав інтелектуальної власності на торговельну марку є доволі проблемним в силу самого об'єкта такого права, який є засобом індивідуалізації товарів (послуг), що виробляються (надаються) однією особою, від товарів (послуг), що виробляються (надаються) іншими особами і відрізняється від інших об'єктів права інтелектуальної власності (результатів інтелектуальної, творчої діяльності). Правоволоділець набуває виключні права інтелектуальної власності, зміст яких щодо даного об'єкта права інтелектуальної власності визначається у главі 44 Цивільного кодексу України [1] (далі – ЦК України), Законом України «Про охорону прав на

знаки для товарів і послуг» [2] від 15 грудня 1993 року № 3689-ХІІ (далі Закон № 3689-ХІІ) та іншими законами [3].

До внесення змін до Закону № 3689-ХІІ Законом № 815-ІХ від 21.07.2020 у тексті Закону використовувалися терміни «знаки для товарів і послуг», які в усіх відмінках і числах замінено словами «торговельна марка» у відповідному відмінку і числі, що усунуло розбіжності у назві поняття у Законі № 3689-ХІІ та ЦК України, разом із тим у Паризькій конвенції з охорони промислової власності [4] від 20 березня 1883 р. передбачене таке поняття, як товарний знак.

Питанню спадкування права інтелектуальної власності на торговельну марку приділено більше уваги порівняно з іншими об'єктами, що входять до групи об'єктів індивідуалізації (комерційне найменування та географічне зазначення), разом із тим, виникає більше питань, щодо вибору шляхів їх вирішення [5].

По-перше, існує різний підхід науковців щодо суб'єкта, який набуває право на торговельну марку, оскільки деякі науковці вважають, що володіння торговельною маркою нерозривно пов'язане із здійсненням підприємницької діяльності, а відтак його володільцем може бути лише юридична особа та індивідуальний підприємець. У зв'язку з цим, на їхню думку, виключне право на товарний знак перейти може лише до суб'єкта підприємницької діяльності, а у разі, якщо спадкоємців декілька, і всі вони мають статус підприємця, то спір щодо його спадкування має вирішуватися в суді, оскільки право на товарний знак не може належати одночасно декільком особам [6].

У той же час існує думка інших науковців про те, що українське законодавство не передбачає обмеження набуття права на товарний знак лише спеціальним суб'єктом, незважаючи на те, що торговельна марка індивідуалізує результати підприємницької діяльності, зокрема, товари і послуги [7].

Більше того, відповідно до положень Цивільного кодексу України право інтелектуальної власності на певну торговельну марку може належати одночасно кільком фізичним та (або) юридичним особам, однак визначення, які саме

«певні» види торговельної марки можуть належати декільком особам, відсутнє.

Закон № 3689-ХІІ також передбачає колективну торговельну марку, як позначення, за яким товари і послуги учасників об'єднання осіб, під яким розуміють будь-яку сукупність осіб незалежно від її організаційно-правової форми та складу й існування якого не суперечить законодавству держави, в якій воно створено, відрізняються від товарів і послуг інших осіб.

При цьому існує проблема щодо врегулювання режиму використання декількома суб'єктами. Так, до заяви про реєстрацію колективної торговельної марки додається документ, що визначає умови її використання, однак що це за документ, Закон не вказує.

Разом із тим, набуття кількох спадкоємцями права на торговельну марку у порядку спадкування, з урахуванням загальних засад, які регулюють спадкові правовідносини, має набуватися усіма спадкоємцями спільно без виділення частки, тому також виникає питання щодо режиму використання такого об'єкта правонаступництва.

Набуття права на торговельну марку засвідчується свідоцтвом. Строк дії свідоцтва становить 10 років від дати подання заявки до Національного органу інтелектуальної власності (далі - НОІВ) і продовжується НОІВ за клопотанням праволодильця щоразу на 10 років, за умови сплати збору в порядку, встановленому пунктом 2 ст. 18 цього Закону № 3689-ХІІ. Порядок продовження строку дії свідоцтва встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері права інтелектуальної власності.

Винятком, у такому разі, є право на добре відому торговельну марку, оскільки воно не залежить від впливу тих чи інших строків [8]. Не обмежується строком у часі також право попереднього користувача на торговельну марку, однак перехід цього права до інших осіб має відбуватися тільки разом із підприємством, або діловою практикою, тобто у цьому випадку строк чинності обумовлюється строком здійснення підприємницької діяльності.

Таким чином, законодавством України передбачено суб'єкти права, які по різному набувають право на торговельну марку: шляхом подання заявки та реєстрації відповідного права; шляхом набуття права попереднього користувача на торговельну марку та на підставі визнання торговельної марки добре відомою Апеляційною палатою або судом незалежно від реєстрації її в Україні.

Зокрема, чинне законодавство України передбачає кілька видів первинних суб'єктів, які набувають право на одну і ту ж саму торговельну марку: у порядку попереднього користування, або шляхом реєстрації за собою такого права. При цьому, як право попереднього користувача, так і право на торговельну марку, засвідчене свідоцтвом, передбачають їх перехід у спадщину, що потребує дослідження врегулювання відмінностей правового режиму такого правонаступництва.

На правовідносини щодо спадкування права на торговельну марку, як права на об'єкт інтелектуальної власності, поширюються загальні положення про спадкування з урахуванням їх особливостей.

Зокрема, необхідною умовою здійснення спадкоємцями своїх прав є чітке законодавче регулювання процедури їх реалізації, яка охоплює кілька етапів: а) відкриття спадщини; б) прийняття спадщини; в) поділ спадщини; г) оформлення свідоцтва про право на спадщину [9].

При цьому право на торговельну марку є особливим об'єктом спадкового правонаступництва. Таке право має специфічні ознаки, які відрізняють його від інших об'єктів спадкування, оскільки воно має нематеріальний характер, не підлягає поділу і здійснюється спадкоємцями спільно протягом встановленого строку. Первинний суб'єкт права на торговельну марку набуває таких майнових прав інтелектуальної власності як: 1) право на використання торговельної марки; 2) виключне право дозволяти використання торговельної марки; 3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню торговельної марки, в тому числі забороняти таке використання; 4) інші майнові пра-

ва інтелектуальної власності, встановлені законом.

Отже, право спадкування на торговельну марку відрізняється і від спадкування на інші об'єкти права інтелектуальної власності, оскільки наділяє його володільця виключними правами, що надає їм оборотоздатності, тобто саме право на торговельну марку може бути предметом правочину.

Відповідно до ст. 1218 ЦК України до складу спадщини входять усі права та обов'язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися внаслідок його смерті. За характером прав, які набуває суб'єкт права на торговельну марку вони є майновими, та не припиняються внаслідок смерті їх суб'єкта, відтак повинні включатися до складу спадкової маси.

Право використовувати торговельну марку та інші права, визначені Законом, надає його законному володільцю свідоцтво.

Правоволоділець може передавати будь-якій особі виключні майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку повністю або щодо частини зазначених у свідоцтві прав на підставі договору.

Володілець свідоцтва має право дати будь-якій особі дозвіл (видати ліцензію) на використання торговельної марки на підставі ліцензійного договору.

Також торговельні марки можуть бути предметом договору комерційної концесії, що передбачає право на використання об'єктів права інтелектуальної власності, комерційного досвіду та ділової репутації.

В той же час, право на торговельну марку може входити до складу цілісного майнового комплексу, тому підприємство в цілому або його частина можуть бути об'єктом купівлі-продажу, застави, оренди та інших правочинів. У зв'язку з чим підлягає дослідженню особливості спадкування відповідного права в залежності від порядку його набуття та використання спадкодавцем [10].

Також, особливістю спадкування права на торговельну марку є те, що спадкоємцю необхідно не лише прийняти таку спадщину, а й належним чином оформити право на неї.

У Методичних рекомендаціях щодо вчинення нотаріальних дій, пов'язаних із вжиттям заходів щодо охорони спадкового майна, видачею свідоцтв про право на спадщину та свідоцтв про право власності на частку в спільному майні подружжя [11], схвалених Рішенням Науково-експертної ради з питань нотаріату при Міністерстві юстиції України 29.01.2009, висвітлюються питання заведення спадкової справи, вжиття заходів щодо охорони спадкового майна, провадження по спадковій справі, надаються роз'яснення щодо видачі свідоцтва про право на спадщину на окремі види спадкового майна.

У пункті 3 указаних Методичних рекомендацій передбачено об'єкти спадкування права інтелектуальної власності, до яких, зокрема, віднесені й комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення.

Законом передбачено, що право використання торговельної марки первинний суб'єкт набуває з набуттям свідоцтва, тому проблем на оформлення спадкових прав у нотаріуса з цього приводу не виникає. В той же час, права, що впливають із свідоцтва, діють від дати подання заявки. Таким чином Закон розмежує в часі право володіння і право використання відповідного об'єкта, внаслідок чого виникає проблема, яка активно обговорюється в колі науковців, щодо можливості набуття права на торговельну марку у порядку спадкування за умови, що спадкодавець за життя подав заявку, однак не встиг отримати свідоцтво, а як показує практика, реалізація права на торговельну марку з часу подання заявки займає значні дкоемцями, необхідно також вносити зміни до Державного реєстру свідоцтв України на знаки для товарів і послуг.

Одночасно відсутній порядок оформлення свідоцтва про право на спадщину у випадках спадкування права на добре відому торговельну марку чи право попереднього використання торговельної марки.

Так, Закон передбачає, що право на одержання свідоцтва у порядку, встановленому цим Законом, має будь-яка особа, об'єднання осіб або їх правонаступники. Тобто Закон передба-

чає право на отримання свідоцтва, однак залишається невирішеним питання щодо оформлення прав правонаступників на торговельну марку до видачі свідоцтва на відповідний об'єкт.

Особливістю при спадкуванні права на торговельну марку також слід відмітити обмеження чинності майнових прав 10 роками від дати подання заявки до НОІВ і продовження НОІВ за клопотанням володільця свідоцтва щоразу на 10 років. Однак сама по собі можливість щоразу продовжувати строк дії свідоцтва не свідчить про безстроковість такого права, оскільки таке право може бути припинено у разі несплати збору за продовження строку його дії; за рішенням суду, зокрема, у зв'язку з перетворенням торговельної марки в загальноживане позначення певного виду товарів чи послуг після дати публікації відомостей про видачу свідоцтва.

Якщо торговельна марка не використовується в Україні повністю або щодо частини зазначених у свідоцтві товарів і послуг безперервно протягом п'яти років від дати публікації відомостей про видачу свідоцтва або якщо використання торговельної марки призупинено з іншої дати після цієї публікації на безперервний строк у п'ять років, будь-яка особа має право звернутися до суду із заявою про дострокове припинення дії свідоцтва повністю або частково.

Володільць свідоцтва також у будь-який час може відмовитися від нього повністю або частково на підставі заяви, поданої до НОІВ. Зазначена відмова набирає чинності від дати публікації відомостей про це в Бюлетені.

Отже на момент відкриття спадщини підлягає перевірці чинність права на торговельну марку.

Положення Цивільного кодексу України, як і Закон № 3689-ХІІ, містять визначення поняття *торговельної марки* - позначення, за яким товари і послуги одних осіб відрізняються від товарів і послуг інших осіб. Закон також визначає об'єкт торговельної марки, яким може бути будь-яке позначення або будь-яка комбінація позначень. Такими позначеннями можуть бути, зокрема, слова, у тому числі власні імена, літери, цифри, зображувальні елементи, кольори,

форма товарів або їх пакування, звуки, за умови що такі позначення придатні для вирізнення товарів або послуг одних осіб з-поміж товарів або послуг інших осіб, придатні для відображення їх у Реєстрі таким чином, що дає змогу визначити чіткий і точний обсяг правової охорони, що надається.

Безпосередньою метою використання торговельних марок є привернення суб'єктом господарювання у комерційній діяльності уваги споживача. Поряд із традиційними візуальними позначеннями (слова, буквені, цифрові, кольорові, графічні позначення) з'являються не візуальні – звукові, ароматичні, смакові, дотикові, що передбачає невичерпний перелік позначень, які можуть бути зареєстровані як торговельні марки за умови, можливості їх внести до реєстру. При цьому неможливість фіксації позначень, як торговельних марок, не обмежує первинного суб'єкта у фактичному використанні з метою підвищення конкурентоздатності товарів (послуг), однак є проблематичним оформлення спадкових прав на такий об'єкт інтелектуальної власності.

З урахуванням наведеного існує необхідність у дослідженні суб'єкта права на торговельну марку в площині розмежування суб'єктів за порядком набуття ними права на торговельну марку та в залежності від цього врегулювати порядок оформлення відповідного права за спадкоємцями; визначення підстав для набуття прав на торговельну марку декількома суб'єктами, а також порядок переходу права на торговельну марку до кількох спадкоємців; визначенні порядку оформлення прав спадкоємців, за умови, коли спадкодавець не встиг отримати свідоцтво за життя; дослідженні об'єкта торговельної марки на предмет різноманітності його вираження та можливості реєстрації відповідного права для врегулювання питання щодо здійснення спадкового правонаступництва даного об'єкта.

Висновки. Право на торговельну марку як об'єкт інтелектуальної власності може бути предметом спадкування, яке набувається фізичною особою. За загальними правилами в Україні суб'єктом права на торговельну марку може бути будь-яка особа, у тому числі фізична особа без статусу підприємництва, однак передбачені

випадки, за яких право на торговельну марку може набувати лише особа зі статусом суб'єкта підприємницької діяльності. Відповідні обмеження мають також застосовуватись до спадкоємців.

Крім того, набуття права на торговельну марку пов'язане з різноманітними підставами, які пов'язані як із створенням відповідного об'єкта, так із набуттям торговельної марки як оборотоздатного об'єкта (товару) на підставі правочинів, наслідком чого, підтвердженням набуття права є різні акти, що не враховано у нормативно-правових актах, які регулюють діяльність нотаріусів. Відповідно вирішення спірних питань щодо права на торговельну марку між спадкоємцями, а також іншими суб'єктами права на торговельну марку буде предметом судових спорів. При цьому судова практика наразі не є узгодженою.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. Дата оновлення: 01.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 29.08.2022).

2. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 груд. 1993 р. № 3689-XII. Дата оновлення: 14.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text> (дата звернення: 29.08.2022).

3. Мадридська угода. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_134.

4. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 бер. 1883 р. Документ 995_123. Набуття чинності для України: 25 груд. 1991 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123#Text (дата звернення: 29.08.2022).

5. Бутнік-Сіверський С.О. Спадкування прав інтелектуальної власності: монографія. Київ: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2012. 213 с.

6. Харьковская цивилистическая школа: осуществление и защита прав интеллектуальной собственности: монография / под науч. ред. И.В. Спасибо-Фатеевой. Харьков: Право, 2018. 696 с.

7. Право інтелектуальної власності: підручник / О.І. Харитонова, Т.С. Ківалов, В.С. Дмитришин, О.О. Кулініч, Л.Д. Романадзе та ін.; за заг. ред. О.І. Харитонової. 2-ге вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 540 с.

8. Порядок визнання знака добре відомим в Україні Апеляційною палатою Державної служби інтелектуальної власності України: наказ Міністерства освіти і науки України від 15 квіт. 2005 р. № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0471-05>.

9. Спадкове право: навч. посіб. / за заг. ред. Шишки Р.Б. Київ: Вид-во Національного авіаційного університету, 2015. 540 с.

10. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. / за заг. ред. Шишки Р.Б. Київ: Видавництво «МП Леся», 2014. 344 с.

11. Методичні рекомендації щодо вчинення нотаріальних дій, пов'язаних із вжиттям заходів щодо охорони спадкового майна, видачею свідоцтв про право на спадщину та свідоцтв про право власності на частку в спільному майні подружжя від 29 січ. 2009 р. Документ n0001323-09. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001323-09#Text> (дата звернення: 29.08.2022).

References

1. Cyvilnyj kodeks Ukrainy vid 16 sich. 2003 r. № 435-IV. Data onovlennja: 01.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (data zvernennja: 29.08.2022).

2. Pro ohoronu prav na znaky dlja tovariv i poslug: Zakon Ukrainy vid 15 grud. 1993 r. № 3689-XII. Data onovlennja: 14.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text> (data zvernennja: 29.08.2022).

3. Madrydska ugoda. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_134.

4. Paryzka konvencija pro ohoronu promyslovoi vlasnosti vid 20 ber. 1883 r. Dokument 995_123. Nabuttja chynnosti dlja Ukrainy: 25 grud. 1991 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123#Text (data zvernennja: 29.08.2022).

5. Butnik-Siverskyj S.O. Spadkuvannja prav intelektualnoi vlasnosti: monografija. Kyiv: NDI intelektualnoi vlasnosti NAPrN Ukrainy, TOV «Lazurit-Poligraf», 2012. 213 s.

6. Harkovskaja civilisticheskaja shkola: osushhestvlenie i zashhita prav intelektualnoj sobstvennosti: monografija / pod nauch. red. I.V. Spasibo-Fateevoj. Harkov: Pravo, 2018. 696 s.

7. Pravo intelektualnoi vlasnosti: pidruchnyk / O.I. Harytonova, T.S. Kivalov, V.S. Dmytryshyn, O.O. Kulinich, L.D. Romanadze ta in.; za zag. red. O.I. Harytonovoi. 2-ge vyd., stereotyp. Kyiv: Jurinkom Inter, 2020. 540 s.

8. Porjadok vyznannja znaka dobre vidomym v Ukraini Apeljacijnoju palatoju Derzhavnoi sluzhby intelektualnoi vlasnosti Ukrainy: nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 15 kvit. 2005 r. № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0471-05>.

9. Spadkove pravo: navch. posib. / za zag. red. Shyshky R.B. Kyiv: Vyd-vo Nacionalnogo aviacijnogo universytetu, 2015. 540 s.

10. Pravo intelektualnoi vlasnosti: navch. posib. / za zag. red. Shyshky R.B. Kyiv: Vydavnyctvo «MP Lesja», 2014. 344 s.

11. Methodychni rekomendacii shhodo vchynnennja notarialnyh dij, povjazanyh iz vzhyttjam zahodiv shhodo ohorony spadkovogo majna, vydacheju svidoctv pro pravo na spadshhynu ta svidoctv pro pravo vlasnosti na chastku v spilnomu majni podruzhhja vid 29 sich. 2009 r. Dokument n0001323-09. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001323-09#Text> (data zvernennja: 29.08.2022).

INHERITANCE OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS TO A TRADEMARK (SERVICE MARK): ISSUES

National Aviation University
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03680, Kyiv, Ukraine
E-mail: alisa-d@ukr.net

***The purpose of the article.** Scientists have paid more attention to the issue of inheritance of intellectual property rights to a trademark compared to other objects included in the group of objects of individualization (commercial name and geographical indication), at the same time, there is a need to systematize problematic issues for the purpose of a comprehensive approach to the choice ways of solving them. **The methodological basis** of the research is general scientific and special methods of cognition. The use of these methods made it possible to describe the problems related to the inheritance of intellectual property rights to a trademark (service mark). **Results:** the right to a trademark as an object of intellectual property can be subject to inheritance. However, the current legislation of Ukraine does not distinguish the specifics of the inheritance of objects of intellectual property rights, in particular the inheritance of the right to a trademark (service mark), in connection with which, in practice, notaries and courts apply general provisions on inheritance to them, equating them to other objects of inheritance. **Discussion:** the properties of a trademark as an object of inheritance have significant differences compared to the characteristics of other objects of inheritance, as well as the rights acquired by the testator in relation to other objects of inheritance differ in the possibility of alienation in the order of inheritance of only property rights in relation to such an object. In addition, there are no developments regarding the procedure for regulating the registration of the transfer of rights to a trademark to an heir at a notary, in particular, in terms of the transfer of rights to several heirs, which raises a number of questions, the answers to which are not contained in the law.*

The use of means of individualization, which includes a trademark, is important in the implementation of economic activity. In addition to the distinguishing function, the trademark is intended to inform consumers about the quality of goods (services), that is, it plays a guarantee function, as well as an advertising function, since it is intended to advertise goods (services). At the same time, the trademark is an important component of the business reputation of the subject of economic activity, which is associated with consumers and competitors through quick perception through a certain intangible image that is embodied on specific material media.

It is obvious that a trademark can be an interesting heritage object. However, the current legislation does not distinguish the specifics of the inheritance of objects of intellectual property rights, in particular the inheritance of the right to a trademark, in connection with which in practice notaries and courts apply general provisions on inheritance to them, equating them to other objects of inheritance. At the same time, the properties of a trademark as an object of inheritance have significant differences compared to the characteristics of other objects of inheritance, as well as the rights acquired by the testator in relation to other objects of inheritance differ in the possibility of alienation in the order of inheritance of only property rights in relation to such an object. In addition, there are no developments regarding the procedure for regulating the registration of the transfer of rights to a trademark to an heir at a notary, in particular, in the part of the transfer of rights to several heirs, which raises a number of questions, the answers to which are not contained in the law.

Key words: trademark; sign for services; inheritance of intellectual property rights; means of individualization; right holder; heir.

Стаття надійшла до редакції 30.08.2022